

Előfizetési árak:
 Éves ára 8 kor., féléves 4 kor.,
 negyedéves 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetőknek különleges árak szólnak.
 A lap megjelenik minden oad-
 törtétőn.
 Felelős szerkesztő:
 BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Deák- u. 48.
 Hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adódnak.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hová a anyagi részét illető köz-
 lemények a kiadóhivatalban küldendők.
 Kiadóhivatal: FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

A szövetkezés ünnepe!

Ujpest, szeptember 8-án.

Minden kongresszus, akár országos, akár nemzetközi, egy — az emberiség nézve hasznos eszme megvalósulásának az ünnepe.

Tizenhat idegen ország szövetkezeti intézményeinek százbuszonkilencz vezérfia, a szövetkezés kibontott zászlóival vonult be fő és székvárosunkba, hogy részt vegyen a szeptember ötödikén megnyílt nemzetközi szövetkezeti kongresszuson; hogy bizonyoságot tegyen arról, miszerint a művelt világ *elismeréssel* adózik a magyar nemzet törekvései iránt, és hogy a szövetkezésnek minden ágára *buzdítsa* a magyart.

Ebből az elismerésből Ujpestet is megilleti egy c ekély rész, mert hiszen Ujpesten is van már egy-két hitel, egy-két termelési és értékesítési szövetkezet.

Erre a buzdításra Ujpestenek is nagy szüksége van, mert hiszen, ha a szövetkezési intézmények rendkívüli, társadalmi és közgazdasági fontosságát községünk lakosságának minden rétege, községünk társadalmának minden osztálya tudná, és helyesen mérlegelné, akkor csakhamar nemcsak a hitel, nemcsak a termelési és értékesítési szövetkezetek száma felszaporodnék, hanem egy hatalmas fogyasztási szövetkezet is létesülne községünkben.

Éppen azért amidőn a szövetkezés budapesti ünnepe felhívjuk Ujpest

közönségének a figyelmét, mindenkinek a szívére kötjük, olvassa el a nemzetközi szövetkezet kongresszus ülésén elhangzott beszédeket, vitákat, tegye magáévá a kongresszuson elfogadott s határozottá emelt indítványokat s tartsa kötelességének a szövetkezetek létrehozásában közreműködni.

Miért?

Először azért, mert a modern közgazdasági élet amely „szédítő vagyonokot halmozott össze, óriási gyárakat, vasutakat, pénzintézeteket hívott életre, megfélekedett — a maga rideg gazdasági felfogásában — az *emberről* és kiszolgáltatta az egyiket a másiknak, a gyengébbet az erősebbnek“.

Másodsor azért, mert a szövetkezetek nyomán „gyarapodik a kisemberek gazdasági helyzete, erkölcsé, hazaszeretete, áldozatkészsége, emberszeretete, közvetlenedik a társadalmi rétegek érintkezése, egymásra hatása s rövid idő alatt erőssé válik a gyenge“.

Harmadsor azért, mert csak a szövetkezeti élet „javíthatja meg a modern közgazdasági fejlődés visszasságait és nyomoruságait, csak a szövetkezés gyógyítja meg a gazdasági és társadalmi élet sebeit, csak az teheti fölöslegessé, értelem nélkülivé, tehát tartahatatlanná azokat a felforgató törekvéseket, amelyek az egész társadalmi és jogrend ellen törnek“.

Negyedsor azért, mert „csak a szövetkezés készíti elő, sőt biztosítja ipa-

runk és kereskedelmünk nagyobb arányú fejlődését,“ amennyiben minden szövetkezet „új ereket nyit az ipar és kereskedelmi termelés fogyasztásának; szélesíti és mélyíti a nemzeti ipar és kereskedelem vásárló néprétegeit és végre, amennyiben a szövetkezeti élet még a legkisebb falvakban is közhasznú tevékenységre képes serkenteni azoknak az erőknek az ezreit, a melyek nélkül nagyobb szabású ipar és kereskedelem nem létezhetik“.

Vegye mindenki komolyan fontolóra és szívlelje meg gróf *Károlyi* Sándornak a következő szavait:

„A szövetkezés rohamosan fog haladni, ha a nép megértette, hogy ez egyedül lesz képes megmenteni az alsó rétegek érdekeit és általában megvédeni őket mindenféle visszaélés és azzal a törekvéssel szemben, mely a *hajdankor leg-erősebbjeinek helyébe a jelenkor leg-furfangosabbjait akarja ültetni*.“

A kartellek, a trösztök, a ringek, az iparcikkék árának emelésére alakult egyesületek a legfurfangosabbak művei, kizárják a szabad versenyt, kizsákmányolják a fogyasztóközönséget, lehetlenné teszik a kis emberek, a megsabott fizetéssel bíró köz- és magánhivatalnokok, tisztviselők, alkalmazottak stbiek megélhetését.

Ezeknek a legfurfangosabbaknak az erkölestelen uzsorájával szemben csak a szövetkezetek védik meg az *embereket*.

TARCZA.

Zongorahangok.

Nyári est. A halvány légben néma sóhajok lebegnek.
 Haldokló nap piros esőket küld a távoli keletnek.
 Bámulok a semmiségbe;
 fehér esőnd öleli lelkem.
 Fölrezenek. Színes hangok szálldogálnak körülöttem.
 Fakó fehér billentyűkön rózsáskörmű, keskeny ujjak lágyan, puhán átsuhannak.
 És a szívem lüktet újra.
 Bugyognak a hangos színek majd ragyogva, majd sötéten, derült képet, borus képet festenek a halvány légben.
 Vagy tán nem is zongorának, - szívem hurjai rezegnek s édes, fájó sóhajaim tarka képpé jegecednek.

Scherzando.

Aranyozott bőlesőm az egész világom,
 édes anyám öle fehér menyországom.
 Liliom a lelkem,

rózsás hajnal éltem,
 napfény mosolygásom,
 gügyögés beszédem.
 Csülingelő esőrgő gömbölyű kezemben,
 nagy komoly vidámság ártatlan szememben.
 És ha álmos leszek:
 áldott anyám szája esőkölyve becézget:
 „... Csiesija, bubája...“

Allegretto.

Gyü te, pej lovaeskám virágos mezőre s vesszőparipámon száguldok előre.
 Előttem szép lepke — arany, ezüst szárnya — ide-oda libben.
 Rajta csak, utána!
 De a lepke elszáll...
 S én virágot tépek:
 fehérét és sárgát,
 pirosat és kéket.
 Hóvirággal fedett almafa tövében,
 bársonypuha gyepen lepihenek szépen.
 Majd felugrom s vesszőt ragad kaesóm marka:
 bégetnek, jönnek már:
 „Boci, boei tarka!“

Confuoco.

Kikelt az iskolának magja és sugár törzsű fává lett.
 Tavasz hévtől izzó vérem megfeszíti az ereket.
 A képzeletnek nincs határa, sarkalja büszke öntudat.
 Napoleon, Nagy Sándor, Caesar Mutatja a diéső utat.
 Ad astra! Föl a csillagokhoz!
 Lelkem végtelen, mint az űr;
 hevében új világot alkot.
 Az akarat zablát nem tűr.
 Tudással vértezett agyamban millió terv és eszme nő,
 és forró szívem kincseket gyűjt,
 mindent, mi nemes és diéső.
 Az élet szép. Miénk a jövő,
 ha bátran harezba indulunk.
 Az élet szép! Föl dacos tüzzel!
 „... Fel, töltsetek fiuk, igyunk!“

Espressivo.

Csillagsugarakból szövött fátyol a rügyező földre rásimul.
 Fülemile színes dala lüngöl s mélán fájó mollakkordba ful.
 Esti harmat nedvesíti lágyan jázminbokor duzzadt bimbait,
 esti szellő simogatja enyhén jázminbimbók feslő szirmait.
 Nyitva áll az ablak kis szobámban s im, besuhant az egész tavasz:

A szövetkezetek közül *Ujpestnek, első sorban égelő szüksége volna egy fogyasztó szövetkezet* létesítésére; szüksége volna pedig azért, mert piacunk árai Budapest piacaival versenyeznek; a drága élelmi cikkek nagy része hamisított s közvetítő kereskedőink és szatócsaink legnagyobb része se nem hazafias, se nem humánus.

Hogy *nem hazafias*, bebizonyítjuk azzal, hogy elfogult a magyar iparcikkkel szemben, előnyt ad a külföldinek, előnyt ad különösen a bécsi rongy portékának.

Csak nem rég olvastuk egy szaklapban egy magyar ezernagyvárosnak azt a panasztát, hogy míg a Grohmann-féle *würbenthal* ezernagyvár egy doboz gom-bolyag ezernát 50 fillérjével hoz nálunk forgalomba, ő, a magyar, egy épp oly szép és jó minőségű doboz ezernát 42 fillérért kénytelen árusítani, csupán azért, mert ez — magyar gyártmány. Hogy pedig ez az állítása nem képzeltetés, vagy nagyítás, azt illusztrálja azzal a körülménnyel, hogy az eddig magyar szövegű *„királyczerina“* címke alatt forgalomba hozott ezernát újabban *„Prima Nähgarn“* ezime alatt hozván forgalomban, sikerült neki áruját *bécsi* ügynöke útján *Magyarországon* jobb áron eladni, mint a magyar szövegű címke alatt forgalomba hozott ugyanazt az árut.

Tessék végig vizsgálni a magyar kereskedők boljait, mindegyikben 95% idegen portékát fognak találni, holott ezt a 95%-ot is magyar termelőktől, magyar gyárosoktól, magyar iparosoktól szerezhetnék be olcsóbban és jobb minőségben.

Hogy *nem humánus*, bebizonyítjuk azzal, hogy még a vagyonos kereskedő-czégek is hamisítják az árucikkeiket; hogy a hamis mérlegek száma nem megvetendő; hogy a mérésnél a kereskedőnek, a szatócsnak nemcsak mérlege, hanem a keze is reszket; hogy az árucikket a burkoló papirossal, közönséges nyelven „stanitzlivel“ együtt méri le a vevőnek, — amely „stanitzli“ hogy mennél nehezebb legyen, maholnap már kéregpapírból fog készülni;

hogy áremelkedés esetében, jutányosabban vásárolt s raktáron lévő árucikket ő is rögtön felemeli az árait, holott a magasabb árak melletti szállításokat csak 1—3 hónap múlva kezdik meg a gyárosok, a vállalatok s a nagykereskedők.

Ezt a bűnlajstromot más alkalommal még folytatni fogjuk, most csak arra az ellenvetésre reflektálunk még, hogy a fogyasztószövetkezetek tönkre teszik a közvetítő kereskedelmet.

Ennek az állításnak az abszurditását legalaposabban kimutatta a nemzetközi szövetkezeti kongresszusnak az a szónoka, a ki megjegyezte, hogy ha a fentebbi ellenvetés és állítás megállaná a helyét, akkor nem kellene vasutat sem építeni, mert a vasut tönkre teszi a fuvarosokat.

Nem a fogyasztó szövetkezetek teszik tönkre a közvetítő kereskedelmet, hanem a közvetítő kereskedők teszik tönkre a magyar ipart, a magyar kereskedelmet s a szatócsbolt uzsorája teszi tönkre a fogyasztó közönséget, mert egyik sem hazafias egyik sem humánus.

A hitelszövetkezetek mellé kérünk tehát első sorban fogyasztó szövetkezetet, azután termelő és értékesítő szövetkezeteket.

Ha mind a három meglesz — mi is ünnepet fogunk ülni.

Uj hitfelekezet.

Egy új hitfelekezet számára toborzanak Ujpesten híveket. Ez az új hitfelekezet a „*Sioni keresztény kath. egyház*“, melynek vezetősége Budapesten, Erzsébet körút 7. sz. alatt székel s onnan küldi szét körleveleit, melyekben arra hívja föl „az Ur Jézusban szeretett barátjait“ Kósch Tamás, a vezető Sionnak véne, hogy a szeptember hó 15-étől vasárnap és szerdán délután 3 órakor tartandó isteni tiszteletet látogassák meg s különösen a Sion városából jött főfelügyelőnek dr. Spechernek a folyó évi szeptember hó 11-én délután 3 órakor a városi Vigadó nagy termében tartandó egyházi beszédet hallgassák meg.

Hogy hol van Sion városa?

Hol volna máshol, mint Amerikában.

Egy 25 millió dollárnak a boldog tulaj-

donosa *Dowie Sándor*, ugyanis nagy darab földet vásárolt Illinoa államban s a megvásárolt földterületen új várost és új katolikus egyházat alapított.

A várost „Sion“-nak, az egyházat „Sion keresztény katolikus egyháznak“ nevezte el, magát pedig 1911. június 2-án Illés prófétának kiáltotta ki, azt állítván, hogy a Megváltó még egyszer el fog jönni, s hogy ő II-ik Illés, erre a másodszeri eljövételre készíti elő az embereket.

Dowie ugyan a saját kijelentése szerint, még nincs egészen tisztában önmagával, de érzi, hogy Illés prófétának a lelkével és szellemével bír, hogy Illés próféta nyomdokain kell haladnia, annak eselekedeteit kell megismételnie, s hirdetni kell, hogy a *megjohodásnak ideje elérkezett*, azért *bűnbánatra* hívja föl az embereket, mert a Megváltó azokat, kik másodszeri eljövételére elő vannak készítve, elviszi magával erről a világról egy kis időre s azután visszatérve az elragadottakkal ezer évig fog a földön uralkodni.

Az ezer év letelte után kiszabadul fogóságából a Sátán s kemény harcot fog vívni Krisztussal, mire bekövetkezik a világ vége.

Első Illés és Keresztelő János az ő testamentum híveit készítette elő a keresztényi kegyelem számára, ő pedig a második Illés az új testamentum híveit készíti elő Krisztus visszajövetelének és uralkodásának az idejére. Megjegyezzük még, hogy *Dowie* hitelvei szerint, bűnbánattal és imádsággal még az emberi betegségeket is meg lehet gyógyítani, még az eltört esontokat is össze lehet forrasztani.

Dowie, különben mindenkinek barátja csak a *szabadkőműveseknek ellensége*.

Ezekről ő és tanítványai, egyházának terjesztői azt állítják, hogy a szabadkőművesek se nem jó keresztények, se nem jó férfiak, se nem jó apák, se nem jó polgárok, se nem hű hazafiak; hogy Jézus nevét mindenütt mellőzik s a vallást mint a sulyterhet a hajóból, a páholyaikból kidobják, — s egyszerűen bálványimádók, kik anarhikus szervezettel bírnak, mert feltéve — mondja és írja *Dowie* — hogy egy szabad kőműves bűnt, esetleg gyilkosságot követ el, s feltéve, hogy szabad kőművesi jele által értésére adja a bírónak, hogy ő szabad kőműves, akkor a bírónak, ha szintén szabad kőműves, eskü szerinti kötelessége szorult állapotban lévő szabadkőműves testvéren segíteni, — más szóval a szabadkőművest a megérdemelt büntetés alól felmenteni vagy legalább a büntetést enyhíteni.

Éppen azért *Dowie* Amerikában és Ausztráliában nagyszámú híveivel együtt, a kőhegyig harcra szól a szabadkőművesek ellen.

Kíváncsiak vagyunk miként fogadják a Magyarországi szabadkőművesek dr. Specher Sioni főfelügyelőnek a Vigadóban szeptember 11-én elmondandó egyházi beszédét?!

H I R E K.

— **Személyi hírek.** *Mády Lajos* ev. ref. esperes, *Zsoldos János* főjegyző, *Ladányi Zsigmond* községi állatorvos, *Hoffer Mihály* községi mérnök szabadságaikról visszatértek s hivatalaik vezetését átvették. — *Berényi Antal* községi jegyző f. hó 9-én négyheti szabadságra megy s szabadság idejét nejjével együtt Drezdában rokonainál fogja eltölteni.

— **Elmaradt közgyűlés.** A f. é. szeptember hó 5-kére összehívott számvizsgáló képviselőtestületi rendes közgyűlés nem tartott meg, miután főt. *Révész*, a törvényhatóságilag kiküldött elnök, nem érkezett meg. A község 1902. és 1903. évi közpénztári és különböző alapokról készített zárszámadásai tehát csak a következő közgyűlésen fognak elsőfokulag megvizsgálatni.

Holdfény, madárdal és virágillat,
sejtő vágy. Vajh mit jelentsen az?
Elpirultam, mikor őt megláttam
s ruhájának Ylang-illata
mámorkódbe burkolja valómat
s bódít kék szemének sugara.
Félő epedés és nyugtalanság
hánytorgatja vágyó szívemet.
Rügyeket fakasztó kikeletkor
„A virágnak megtiltani nem lehet . . .“

Appassionato.

Nézz reám!
Hadd gyuljon meg lázongó vérem
háborgó óceánja!
Nyujtsd füledet!
Hadd sugjam meg, hogy te vagy üdvöm
és életem bálványa.
Nyujtsd kezedet!
Hadd szálljon rád a szenvedélyem
égő villámszíkrajja.
Nyujtsd ajkadat!
Hadd esillapodjék szomjuságom
vad és emésztő vágya.
Érzed?
Kábító virágillat
hogy öleleli a szellőt?
Látod?
A nyári égen síkló villám
hogy csókolja a felhőt?

Hallod?
Nászaldalt újjong a esalogány
viruló rózságon . . .
Ölelj! Csókolj!
„Szeretlek én egyetlen virágom!“

Adagio.

Foszló füstszalag vergődik
Komor háztetők fölébe,
mintha kinnak néma szava
szállna a borongó égre.
Lilakódós szürkületben
hosszu árnyak átsuhannak.
Halkan haldoklik eltévedt
hangja távoli haragnak.
Aztán tompa esőnd és béke . . .
Dermedt indulatom szárnya
lankadt . . . Fáradt lelkem csak az
álom fehér esőkját várja.
Szemem elmúlt emlékekre
bámul, mint egy kék felhőbe,
amely tovatűnik . . . Fázom . . .
„ . . . Most van a nap lemenőbe . . .“

Tranquillo.

A tarka hangok nesze szertefoszlik
és halkan ráborul a szürke esend . . .
A szenvedéstől fáradt szívem alszik . . .
Sötétség mindenütt . . . A nap lement . . .

Vrányi Teofil.

— **Az újpesti buesü.** F. hó 11-én, Mária neve napján buesü lesz Újpesten. Ez alkalommal díszmiserend a római katolikus templomban, a melyet *Illek Vince* apátplébános fog nagy segédlettel ecelebrálni.

— **Izraelita — újév.** Izraelita polgártársaink f. hó 11-én ünneplik meg egyházi újévüket, a mely számításuk szerint az 5665-ik a világ megteremtése óta. Ez alkalomból boldog újévi ünnepet kívánunk lapunk izraelita hitfelekezeti előfizetőinek, olvasóinak és barátjainak.

— **Eljegyzés.** *Elek Oszkár*, az Egyesült villamosági részv. társaság tisztviselője f. hó 4-én eljegyezte *Weisz Olga* kisasszonyt, *Weisz Jónás* leányát.

— **A lapok egyesüléséből — nem lesz semmi.** Lapunk múlt számában közöltük, hogy az „Újpesti Közlöny” és az újpesti „Ellenzéki Hírlap” a Függetlenségi Kör ajánlatára, egyesülni fognak. Hogy a Függetlenségi kör óhajából nem lesz semmi bizonyítja a következő nyilatkozat:

„A helybeli „Ellenzéki Hírlap” folyó évi aug. 28-iki számában azt írja, hogy én elfogadtam a Függetlenségi kör ajánlatát, hogy a két lap egyesüljön. Igen, én a szellemi erők koncentrációja mellett foglaltam állást, de úgy én, mint Vagner ur csak *elben* mondtuk ki az egyesülést. Azonban úgy a fuzióba, mint a lap szellemi életének megváltoztatásába bele nem megyek azon gátló akadályoknál fogva, melyeket a Függetlenségi kör elnökehez intézett levelemben bőven kifejtettem. Az „Újpesti Közlöny” marad úgy alakjában, mint tartalmában a régi kipróbált lap és semmi nemű egyesülésbe bele nem megyek. *Mirtouffy Imre.*”

— **Törvény a sztrájkokról.** *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi miniszter az ipartestületek kívánságának megfelelően, sztrájk-törvényt alkotását határozta el. E végből átírt a belügyi és igazságügyi miniszterhez, kérve, hogy közöljék vele azokat a rendszabályokat, a melyeket a törvénybe közigazgatási és igazságszolgáltatási szempontból felveendőnek tartanak. A miniszter ezekben az átiratokban kifejtette, hogy az újabb mindinkább elharapódzó sztrájkmozgalmak egy sztrájk-törvény megalkotását sürögősen szükségessé teszik.

— **Kinevezés.** A képviselőház elnöke *Tassy* Károly képviselőházi irodáigazgatót a VIII. fizető osztály 3-ik fokozatába irodáigazgatóvá nevezte ki.

— **A mi szobrászművésznünk legújabb ajándéka.** A gyöngébbek kedvéért megjegyezzük, hogy a *mi szobrászművésznünk* alatt *Andrejka Józsefet* értjük, a ki nemesak azért a miénk, Újpesti, mert adófizető polgártársunk s társadalmi életünknek tevékeny tagja, hanem azért is, mert bőven áldozik abból a vagyonból, amelylyel az isten megáldotta. A gróf Károlyi féle kérlőzettel a „Mária Jézussal” című életnagyságu szoborral; a róm. kath. egyháztanács tanástermét a 3 méter nagyságu „Krisztus a keresztán” című dombornival; az újpesti Zeneművelő Egyesületet idősbb *Abrányi* Kornél életnagyságu mellszobrával gazdagította; legújabbán pedig az újpesti áll. polgári leányiskolának az *Erzsébet* szobor pályázaton résztvevő nagy vázlatát ajándékozta oda. A hit, a kegyelet s a szép érzetnek ilyen ápolása elismerésre méltó érdem, melynek legszebb jutalmát a saját kebelében hordja ugyan az adományozó, de mi nem habozunk ez alkalommal is az újpesti Kossuth-szobor bizottságának a figyelmét az *Andrejka József* Kossuth-szobrára felhívni, a mely, igazán művészi alkotás, s megérdemli, hogy végre valahára komolyan lássanak hozzá az illetékes tényezők az újpesti Kossuth-szobor ügyének a megvalósításához.

— **Az utlevél és a rendőrség.** A belügyminisztérium legújabb rendelete értelmében a fővárosban lakó embereknek nem a belügyminisztérium, hanem a rendőrség állítja ki az utleveleket. — Az utlevelek kiállításának joga a kis- és nagyközségekben a vármegye alispánját illeti meg; tekintetbe véve azonban, hogy Újpest rendőrileg a fővárosi rendőrség hatáskörébe tartozik; érdemes volna a közönséget felvilágosítani az iránt, kihez forduljon szükség esetében utlevélért az újpesti ember, a fővárosi rendőrséghez-e avagy a vármegye alispánjához?!

— **A vámilleték-bárcza megváltására vonatkozó utasítás.** Az üres vagy csupán személyeket szállító kocsik tulajdonosai vagy kocsisai, hogy az országtól távolabb eső

vámhivatal ablakánál a vámilleték-bárczát megválthassák, kénytelenek voltak eddig fogataikat magukra hagyni, a mi nemesak kellemetlenséget, hanem itt-ott szerencsétlenséget is okozott, és számos panaszra szolgáltatott okot. Ennek következtében a fő- és székvárosi m. kir. pénzügyigazgatóság f. é. augusztus hó 16-án 77080 VII. sz. rendeletével arra figyelmeztette a pénzügyőribizottságot, hogy a m. kir. fog. adóhivatalok részére kiadott utasítás 171. §-a megengedi, hogy kivételes esetekben üres vagy csupán személyeket szállító kocsiknál, ha az utasok fogataikat magukra nem hagyhatják a (kövezetvám) városi vámilleték-bárcza váltását a hivatalterem szolgáltatást teljesítő pénzügyőrök közvetítésével. E figyelmeztetés kapva az utasító a bizottságot, miszerint az alattas pénzügyőri legénységet a hivatkozott szakaszban foglaltakra nézve kellőképpen oktassa ki oly hozzáadással, hogy az utasok bizottságára irányuló és a nagy közönség iránti előzékenységre valló eljárást fogamatosít akkor, ha szolgáltatás tartama alatt fenti szakasz rendelkezését szem előtt tartja. Más szóval az üres vagy személyeket szállító kocsikról nem kell többé senkinek leszállani, a bárcza váltását a vámnál szolgáltatásban lévő pénzügyőr fogja közvetíteni. Hogy ez utasítás kiadását, amely különösen a magánfogatok tulajdonosaira nézve kedvező, szintén közönségünk azon vezérférfiának köszönhetjük, a ki már, a kir. járásbíróaságtól kezdve oly sok üdvös dolgot eszközölt ki számunkra: azt elmondanunk szükségtelen. Az ő közbenjárásának köszönhető még az is, hogy a vámsorompók egész éjjel nyitva vannak s így a vidékiek, kik a főváros piacaira igyekeznek, s esetleg elkésnek, nem kénytelenek a vámsorompó előtt éjjelezni.

— **Névváltoztatások.** Grünfeld Ármán újpesti illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskorú György, Berta Margit és Károly gyermekei családi nevének „Földes”-re kéri a változtatását a f. é. 64722. sz. belügyminis-teri rendelettel megengedtetett. — *Czvak* (Zwak) vagy másképp *Ritter* László újpesti lakos valamint Jolán és Ilona gyermekei családi neveket belügyminis-teri engedéllyel *Rádai*-ra magyarosították.

— **Táncvizsgálatom.** Az újpesti fő- és székvárosi munkások és munkásnők szakszervelete f. é. október hó 15-én a Coloseumban működő előszobával és világpostával egybekötött táncvizsgálatot rendez. Kezdeté este 8 órákor. Belépti díj személyjegy 80 f. Családjegy 1 ... 60 f. A tisztá jövedelem részben a szakszervelet zászló részben a „Munkás Otthon” alapja javára fordítatik. Ez alkalommal színpad kerület „A ezigány” eredeti színmű a következő műkedvelők közreműködésével: Zzugovszky Ferencz, Barazsi Gyula, Takáts Imre, Viskana Lajos, Vendelszky Anna, Kolozsi Mariska Lebeda Ferencz, Ruffi István, Novatsek Katica, Bognár János, Goldsmid József, Fűry Juliska, Esztergályos Gizela, Kövér Anna, Takáts Anna, Esztergályos Pál, Polgár Lajos, Mayer József, Herman Simon.

— **Az iparos tanoncok beiratása** az 1904—1905-ik tanévre f. é. szeptember 8-kától 17-éig, tehát tíz napon át este 6 és 8 óra közt eszközöltetik. A rendes tanítás pedig szeptember hó 19-én veszi kezdetét. A tanoncok beiratása az iparos tanonciskola igazgatói irodájában Attila-utca 12. szám alatt történik. Az iparos tanoncok tanácsok, rajz és írószerek beszerzésére 2 koronát fizetnek a beiratáskor. Azon iparosok, kik tanonczaikat f. é. szeptember 17-ig be nem iratják 4 korona büntetést kötelesek fizetni. A beiratáshoz köteles minden tanonc előző évi ellenőrző könyvveszkéjét, himnlőltási igazolványát és születési bizonyítványát elhozni. A tanrend az iparostanonciskola 5 éves osztályában a következő: *vasárnap* d. e. 8 órától 11-ig rajz, 11-től 12-ig hittanoktatás; *hétfőn* és *csütörtökön* este 6 órától 8-ig közismeret. Azon iparostanoncok, kik a rajztanításra nem kötelezhetők kedden 6-tól 8-ig közismereteket fognak oktatni. A rajztanítás alól csak azok menthetők fel, akiknek arra az általuk tanult iparágban nincs feltétlenül szükségük. A *csipészek* azonban többé nem menthetők fel. A felmentést a kir. tanfelügyelő adja meg. Azon iparos mesterek, kiknek tanonczaik a *rajz*, valamint a közismereti és hittani órákat elmulasztják, s a mulasztást *azonnal elfogadható* okkal az oszt. tanítóval

ki nem mentik, 4 koronától 40 koronáig terjedhető pénzbírsággal fognak sújtani.

— **Külön kereskedői tanonciskola** csak akkor fog berendeztetni, ha a kereskedőtanoncok száma az 50-et elérte. A kereskedők tehát kötelesek tanonczaikat az ipartörvény értelmében az iparos-tanonciskolába járatni, s kötelesek azokat szintén f. é. szeptember 17-én beírni. A kereskedőtanoncok tanítási rendje ugyanaz, mint az iparos tanoncoké azzal a különbséggel, hogy a vasárnapi délelőtti rajztanítás helyett kedden este 6—8-ig közismeretekben nyernektanítást, a vasárnap délelőtti hittani oktatásra 11-től 12-ig azonban kereskedőtanoncok kötelesek megjelenni.

— **A gazdasági ismétlő-iskola.** Újpesti község képviselőtestülete a f. é. február hó 12-én tartott rendes közgyűlésében elhatározta a gazdasági ismétlő-iskola egy osztályának a felállítását, s az ipariskolai bizottságot utasította ezen iskola szervezésére. A közönségi ipariskolai bizottság tehát felhívja mindazon 12—15 éves ismétlőiskolai tanulókat, kik iparostanonc-iskolába vagy más ismétlő-iskolába nem járnak, hogy ezen gazdasági iskolába f. é. szeptember hó végéig az ipariskola igazgatói irodájában (Attila-utca 12. sz. a.) iratkozzanak be. A gazdasági ismétlő-iskolába beiratkozók tan- és beiratási díjat nem fizetnek. A tanítás hetenkint 4 órán, még pedig szerdán és pénteken este 6 órától 8-ig történik.

— **A községi leány-iparostanonciskolába** a beiratások f. é. szeptember 18. 25. és október 2-án eszközöltetnek, még pedig délelőtt 11 és 12 óra között az Attila-utcai ipariskolai igazgatói irodában. A rendes tanítás f. é. október hó 3-án veszi kezdetét. Ezen iskolának I. osztályában a rajzon kívül a szabázzatra és fehérnemű-varrásra, — a II. osztályban a tarkaruha-szabásra és varrásra, — a III-ik osztályban a fehér-és tarkaruha-varráson kívül a felsőruha-varrásra, különböző házi iparágakra, gazdaságra, kertészetre és háztartásra oktattnak a leánytanoncok. Felvétetnek azok, kik 12 ik életévüket már betöltötték. A leánytanoncok tan- és beiratási díjat nem fizetnek, rajz-, író-és tanszerekkel valamint a női kézimunka oktatáshoz szükséges anyagokkal az iskola költségén láttatnak el.

— **A „Fekete Sas”-hoz** címzett, drogériát a volt Szél Manó-féle üzlethelyiségben f. é. november havában ifj. *Fodor Ignác* teljesen újonnan berendezve fogja megnyitni. A nevezett addig is az Árpád-ut 21. sz. a. egy ideiglenes helyiséget bérelt ki s azt illatszerek, vegyszerek, kötszerek, piperezappanok, kefeárak satb.-vel felszerelte, az árukat beszerzési áron boesítja a közönség rendelkezésére.

SPORT.

Football mérkőzések.

Az őszi football-évadot a vasárnapi mérkőzések nyitották meg. A nyári szünet után pihent erők kedvteli játékát vártuk — de nem láttuk. Mert hisz nem is volt szünet e nyáron. A financiai szempontok szinte kötelezővé tették a nyári mérkőzések megtartását, nagy kárára a csapat formájának. Angliában, a labdarugó-sport hazájában, az ottani football-szövetség június, július és augusztus hónapokban betiltotta e játékokat, nemesak mérkőzésekre, de gyakorlatra is. Mert az okos anglusok az egészségre is gondolnak és nem csupán az anyagiakra. Pedig hát a hol szombatonként — az angol vallásos lévén, vasárnap nem játszik — 200, sőt több a mérkőzések száma és százezrekre menő a közönség, ott inkább a financiai politika. De mi még törpék vagyunk . . .

Elvben ellensége lévén a nyári mérkőzéseknek, azokat elhallgattuk, mert nem kívántunk a folytonos eliteléssel ismétlésekbe boesátkozni. Hogy mennyire van igazunk az az őszi forduló van hivatva eldönteni. A csapat véleményünk szerint túl van trainirozva s ha — nagy képességeinél fogva mégis megnyeri a II-od osztályu bajnokságot, első osztályu csapatokkal szemben mindig vereséget fog szenvedni, sőt félsó, hogy a tavalyihoz hasonlóan fog az osztályozó mérkőzés is végződni. Adja isten, hogy ne teljesüljön jóslatunk.

A Magyar Testgyakorlók Köre jó hír-neve szép számú közönséget vonzott ki a

népszíngetre. Az idő is kedvezett és így szép játékra volt kilátás. Volt is — 20 percig. Es e kis idő alatt csak az isten védte meg 2-3 goaltól a testgyakorlók kapuját. Molnár II. be is lő egy goalt, de a bírónak nem itéli meg. Az ezután követő időben U. T. E. részéről — Szabó megsérül és kiáll — fejteljen játék kezdődik, U. T. K. pedig mind inkább lendületbe jő, de Molnár I. és Veremes védelmében megtörik minden igyekeztük. Félidő 0:0. A második félidő elején Fejér lefut és goalt lő, mit a bírónak is ítélt, de a testgyakorlók óvására visszavon. E inkonzekvenca és a megsérült Szabó és Kuschner tehetetlensége teljesen deprimálják az újpesti játékosokat, és ugyancsak ezáltalánul rugdalnak. M. T. K., azaz hogy a legjobb magyar csapatát *Károly* ügyesen kihasználja e helyzetet és 4 goalt lő. Hyen vereséget az U. T. E. még az idén nem kapott. Igaz, hogy nagy része van ebben a véletlennek, no meg a bírónak. De az eredmény beszél.

Az első csapatok előtt a második csapatok mérkőztek és itt az U. T. E. II. — bár gyenge összeállításban játszott — 3:1 arányban szép győzelmet aratott. Több egy évi szünet után az U. T. K. csapatában viszont láttuk a régi gárda kiváló tagját Fürst Oskárt, ki egy gyönyörű goal lövésével a nap hőse lett.

Délelőtt az U. T. E. harmadik csapata mérkőzött a megyeriek II. csapatával, és a kis „akarnokok” 2:2 egale eredményt érszakoltak ki.

1149. végrli. sz. 1904.

Arverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1904-ik évi V. 121/8. számú kiküldő és az újpesti királyi járásbírósnak fenti sz. elrendelő végzése folytán **Dr. Boros Mor** ügyvéd által képviselt **Perl Adolf** felperes részére **Wurm Gyula** és neje alperesek ellen 56 kor. 99 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 806 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok ki-

elégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Attila-utca 39. szám alatt leendő megtartása határidőül 1904. évi szeptember hó 12. napján délután 2 órára** kitűzetik, a mikor a bírónak lefoglalt butorok, tehének stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1904. évi augusztus hó 25. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

Vendéglő-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy **Ujpesten, István-utca 12. szám alatt** a község ház épületében levő

vendéglő helyiséget

átvettem és azt teljesen újonnan átalakítva **Walczel János** vezetése mellett **ünnepelesen megnyitottam.**

Kitűnő eredeti Főthi, Mogyoródi és Csömöri boraim, valamint naponta friss és izletes ételek kiszolgálása által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vendégeim igényeit minden tekintetben teljesen kielégíthetem.

A n. é. közönség becses támogatását és látogatását kérve, maradok

tisztelettel

Máté Ambrus

vendéglős.

2.-

Ránduljunk ki Rákospalotára.

Van szerencsém Ujpest és Rákospalota n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy **Rákospalotán (fő-ut 62. sz. a., a gyógyszer-tár mellett) levő Kohn Sámuel-féle**

vendéglőmben

naponként jó és olesón lehet étkezni, azonkívül minden **pénteken** frissen készült

halpaprikás és rántott hal

kapható.

Egyben ajánlom saját szüretelésű Rajnai Rizling, Szilyányi Kövidinka és Ezerjő Kádarka fajboraimat.

Naponta frissen esapolt sör.

Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

A n. é. közönség szives látogatását és támogatását kéri

tisztelettel

Kohn Sámuel

10.

vendéglős Rákospalotán.

Kiadó.

Arpád-ut 4. sz. házban üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.

Fuchs Antal és József kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítése e a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalják hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyás jelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.